

LAM Tudományos tallózó

Colorectalis carcinoma szűréséhez elég, ha kinyitja a száját, és azt mondja: „ááá”?

Gut 2006;55:1436-9.

Az örökletes nem polyposisos colorectalis carcinoma (HNPCC) szűréséhez génvizsgálat szükséges, amely nem ad egészen pontos eredményt. Korábban beszámoltak a szájnyalkahártya éreltéréseiről az egyik HNPCC-ben szenvedő beteg családtagjában, és felmerült a kérdés, hogy vajon a szájnyalkahártya fényvisszaverő tulajdonsága alapján megkülönböztethető-e a betegek az egészségesektől.

Hat, nem rokon HNPCC-hordozó család 20 tagjához illesztettek életkor és nem szerint 30 egészséges kontrollt. A szájnyalkahártyáról színes felvételeket készítettek képalkotó spektrofotométerrel. Meghatározták a visszaverődési együtthatót a 700 nm-es hullámhosszon.

A 20 személy közül 13 esetében észleltek csírvonalit mutációt (mindegyik esetben az *MLH1* mutációját). A szájnyalkahártya visszaverődési együtthatójának $\leq 47,9\%$ -os határértéke mellett az *MLH1* mutációját hordozók 100%-os szenzitivitással és 100%-os specifikussággal megkülönböztethetők voltak az azt nem hordozóktól.

Arzén-trioxid az autoimmun betegségek kezelésére?

Blood 2006;108:3967-75.

Az arzénvegyületeket az orvostudomány történetében mindig is alkalmazták, azonban a XX. század közepén kegyvesztetteké váltak. Viszont 1971-ben kimutatták, hogy az arzén-trioxid hatásos az akut promyelocytás leukaemia, valamint más hematológiai betegségek kezelésében. Az új vizsgálat szerzői az arzén-trioxid hatását tanulmányozták a szisztémás lupus erythematosus (SLE) egérmodelljében.

Az MRL/lpr egerekben spontán kialakul az SLE-hez hasonló szindróma autoantitestek magas szintjével és kóros T-lymphocyták feltűnő elszaporodásával. A nyolchetes egereknek intraperitonealis injekcióban naponta adott 2,5–10 $\mu\text{g/g}$ arzén-trioxid két hónap alatt szignifikánsan csökkentette a kóros T-lymphocyták arányát, míg az egészséges egerek nyirokszövetekre nem gyakorolt hatást. A humán discoid lupushoz hasonló laesiók gyakorlatilag eltűntek, az egerek szőre visszánőtt; a citokinek szintje normálisra csökkent. Az arzén-trioxid csökkentette a DNS elleni autoantitestek szintjét, és szignifikánsan meghosszabbította a beteg egerek túlélését.

Gyermekkori rosszindulatú daganatok felnőtt túlélői

N Engl J Med 2006;355:1522-3, 1572-82.

A legtöbb gyermek túléli a rosszindulatú daganatot, felnőttkori egészségi állapotukról azonban nem sokat tudunk. A kutatók összehasonlították 10 397, gyermekkori rosszindulatú betegséget túlélt felnőtt (átlagéletkoruk 27 év) egészségi állapotát 3034, daganatmentes testvérükével (átlagéletkoruk 29 év). A daganat kezelésére vonatkozó információt a kezelést végző intéz-

ménytől és a túlélőktől kérték, átlagosan 17,5 évvel a daganat diagnosztizálása után. A testvérek kérdőíveket töltöttek ki. Szignifikánsan több túlélő számolt be krónikus egészségi problémáról (62,3%, illetve 38,6%), illetve súlyos vagy életveszélyes betegségről (27,5%, illetve 5,2%). A túlélők között szignifikánsan gyakrabban fordult elő a nagyízületek protézise, pangásos szív-elégtelenség, újabb malignus daganat, kognitív működészavar, coronariabetegség, cerebrovascularis esemény, veseelégtelenség, nem korrigálható hallásvesztés, csökkent látás vagy vakság, petefészek-elégtelenség.

Megjegyzendő, hogy a vizsgálatokban szereplő gyermekeket 1986 előtt kezelték, és azóta jelentős lépéseket tettek a kezelési protokollok nemkívánatos hatásainak csökkentésére.

Hogyan ver le minket a lábunkról a depresszió?

Proc Natl Acad Sci USA 2006;103:16876-81.

Az osteoporosist és a törések nagyobb incidenciáját összefüggésbe hozták a major depresszióval. Az összefüggések mechanizmusa nem tisztázott, és az sem ismert, hogy vajon a depresszió kezelése enyhítené-e ezeket a problémákat. A szerzők a depresszió állatkísérletes modelljét használták fel a kérdés vizsgálatához.

A kontrollgegekhez képest a stressznek kitett állatokban csontvesztés lépett fel, és kevesebb volt az osteoblastok száma is. A stresszhatásnak kitett egerek csontjaiban magasabbnak találták a noradrenalin szintjét. Amikor a kutatók propranololt adtak, a csonttömegben észlelt hiány annak ellenére mérséklődött, hogy a depressziószerű viselkedésmegnyilvánulások nem változtak.

Amikor imipramint adtak, és kevesebb volt a depressziószerű viselkedésmegnyilvánulás, akkor a csontképződés visszatért a kontrollszintre. A viselkedésváltozást nem mutató egerekben nem észlelték a csontképzés javulását.

A gyógyszer- vagy placebozedés előírásainak betartása csökkenti a halálozást

BMJ 2006;333:15-9.

Vajon a jó terápiás együttműködés változtat-e a prognózison? A józan ész szerint igen, de most ezt számadatokkal is alátámasztották. Kanadai szerzők 21 olyan vizsgálatot azonosítottak, amelyben a minta tagjait a terápiás együttműködésük alapján osztották csoportokba. Azokat a szereket értékelték, amelyek az akut szívinfarktus és a HIV-fertőzés kezelését, valamint a szívbetegségek, a 2-es típusú cukorbetegség, a szívinfarktus elsődleges megelőzését és a transzplantációt követő immunszuppressziót szolgálták. Valamennyi halálozási adat az együttműködésnek megfelelően alakult. A jó terápiás együttműködést mutató 31 439 beteg halálozási aránya 4,7% volt, a rosszabb együttműködésű 15 408 betegé pedig 8,5% (esélyhányados 0,56). Amikor az elemzést a placebo csoportokra korlátozták, akkor ugyanolyan halálozási esélyeket (0,56) találtak, mint a teljes mintában!